

**International Federation of Library Associations and Institutions
Međunarodna federacija bibliotečkih udruženja i institucija**

Međunarodni standardni bibliografski opis (ISBD)

Područje 0

Oblik sadržaja i vrsta medija

Prevela sa engleskog Ana Savić

Po preporukama Radne grupe za ISBD
Odobrio Stalni odbor Sekcije IFLA-e za katalogizaciju

Narodna biblioteka Srbije
2011.

Kako su se broj i vrste izvora objavljenih u više fizičkih oblika i/ili digitalnih medija stalno povećavali, tako je postala naglašenija i potreba da se postojeće opšte i posebne oznake građe u Međunarodnom standardnom bibliografskom opisu (International Standard Bibliographic Description - ISBD) prilagode takvim izvorima. Stoga je Grupa za reviziju ISBD 2003. godine imenovala radnu grupu sa zadatkom da ispita primenu opšte i posebne oznake građe na viševrsne oblike i kombinovane medije.

ISBD Studijska grupa za oznake građe (ISBD Material Designations Study Group - MDSG) je imala u vidu zabrinutost koju je Radna grupa za opštu oznaku građe (Working Group on General Material Designations) iznela na Prvom IFLA-inom sastanku Stručnjaka za izradu Međunarodnog kataloškog pravilnika (IFLA Meeting of Experts on an International Cataloging Code – IME ICC) 2003. godine u Frankfurtu. Kako je Tom Delsi (Tom Delsey) primetio u studiji logičke strukture prvog dela Anglo-američkih kataloških pravila 1998. godine, termini koji se koriste kao opšta oznaka građe odražavaju zbunjenost kombinacijom fizičkih oblika, vrste građe, vrste nosioca i načina beleženja (na primer, Brajevo pismo). Štaviše, smatra se da određivanje mesta opšte oznake građe odmah nakon glavnog stvarnog naslova narušava logični redosled i niz podataka koji se odnose na naslov.

Studijska grupa za oznake građe se u početnim razmatranjima saglasila sa značajem i prvenstvom opšte oznake građe kao „prvim upozoravajućim sredstvom“ za korisnike kataloga. Na IFLA-inom sastanku u Oslu 2005. godine Grupa je predložila stvaranje samostalne, jedinstvene i vrlo značajne komponente opisa kojom će se taj podatak beležiti u bibliografskom opisu. Ova oznaka „sadržaj/nosilac“ ili „sadržaj/medij“ bi bila obavezna. Radna grupa za ISBD je poverila Studijskoj grupi da izradi konačan tekst.

Do IFLA-inog sastanka u Durbanu 2007. godine objavljeno je preliminarno objedinjeno izdanje ISBD-a i Studijska grupa za oznake građe je za diskusiju Radne grupe za ISBD pripremila predlog nacrtu komponente sadržaj/nosilac. U nacrtu je uzeta u

obzir verzija 1.0 RDA/ONIX okvira za kategorizaciju izvora (RDA/ONIX Framework for Resource Categorization)¹ iz avgusta 2006. godine i naredne nacrte RDA: *Opis izvora i pristup* (RDA: *Resource Description and Access*) uključujući RDA/ONIX okvir. Na ovim i drugim dokumentima se zasnivao rad Studijske grupe koji se odnosio na strukturu i terminologiju samostalne ISBD komponente za sadržaj/nosioca.

Isto tako, sledeće pretpostavke su bile ključne i inkorporirane u predlog:

- Kao i trenutno važeća ISBD oznaka za opštu oznaku građe i bilo koja predložena sadržaj/nosilac komponenta treba da služi kao „prvo upozoravajuće“ sredstvo ili sredstvo za razdvajanje koje korisnicima kataloga pomaže da identifikuju i selektuju izvore koji su im potrebni;
- Struktura sadržaj/nosilac termina treba da bude logična, kategorije međusobno isključive, a terminologija jasna, nedvosmislena i lako razumljiva za korisnike;
- Kategorije nosilaca naročito treba da budu dovoljno fleksibilne za prilagođavanje novim oblicima i vrstama izvora, kako se oni razvijaju ili identifikuju;
- Postojeću ISBD terminologiju treba zadržati kada god je to moguće i kada je ona primenljiva kako bi se obezbedila kompatibilnost sa postojećim zapisima i kako bi se umanjio broj novih termina koji zahtevaju glomazne sisteme ažuriranja, ponovnu obuku katalogizatora ili potrebu da se korisnici preorijentišu;
- Samostalna sadržaj/nosilac komponenta treba da bude dovoljno inkluzivna kako bi se razjasnilo koje dodatne informacije treba uneti u područja 3, 5 i 7 kao neophodne;

---

¹ONIX (Online Information Exchange) je standard koji izdavači koriste pri distribuiranju digitalnih metapodataka o svojim proizvodima ; RDA/ONIX okvir za kategorizaciju izvora (RDA/ONIX Framework for Resource Categorization) je razvijen 2006. godine i njime se utvrđuju i definišu dve grupe atributa: jedna se odnosi na intelektualni ili umetnički sadržaj informacionog izvora, a druga na načine i metode kojima se taj sadržaj prenosi. Cilj ove inicijative je bio razvijanje okvira za kategorizaciju izvora na bilo kom medijumu, a koji može da zadovolji potrebe biblioteka i izdavačke industrije i omogući prenos i korišćenje podataka za opis izvora između ove dve zajednice. – *Prim. prev.*

- Sadržaj/nosilac terminologija treba da bude u najvećoj mogućoj meri kompatibilna ili u skladu sa onom terminologijom koja je u upotrebi u drugim zajednicama koje koriste metapodatke (na primer, izdavači, muzeji, arhivi) kako bi se obezbedila interoperabilnost. Takvu ravnotežu naročito treba uspostaviti sa svime što čini opis izvora (na primer, RDA) kako bi se olakšala razmena bibliografskih zapisa.

U maju 2008. godine je nacrt predloženog novog ISBD pravila 1.2 Komponenta sadržaj/nosilac dat Radnoj grupi za ISBD na razmatranje na IFLA-inom sastanku 2008. godine u Kvebeku.

Iz razmatranja koja su usledila proizašla je neophodnost uvođenja novog područja ISBD opisa. Krajem novembra 2008. godine dodeljeni broj „nula“, sa novom oznakom, „Oblik sadržaja i vrsta medija“, koja sadrži tri obavezna elementa (1) Oblik sadržaja, (2) Karakteristika sadržaja i (3) Vrsta medija, poslat je širom sveta na razmatranje. Do 30. januara 2009. godine je pristigao 21 odgovor, utvrđen je krajnji rok i predlozi su inkorporirani u sledeću reviziju. Radna grupa za ISBD je odobrila Konačan tekst predloženog Područja 0, Oblik sadržaja i vrsta medija i prosledila ga Stalnoj komisiji IFLA-ine Sekcije za katalogizaciju koja je preporučila objavljivanje preliminarnog izdanja Područja 0. Na IFLA-inim sastancima u Milanu 2009. godine formirana je Studijska grupa za primere, kojom predsedava Doroti Makgeri (Dorothy McGarry), koja treba da pripremi komplet primera koji ilustruju upotrebu Područja 0. Oni su sadržani u ovoj publikaciji da bi se olakšala interpretacija smernica.

Kada katalogizatori budu protumačili i uveli u upotrebu Područje 0, Oblik sadržaja i vrsta medija, njihovi komentari će biti dobrodošli Radnoj grupi za ISBD koja priprema prvu reviziju objedinjenog izdanja ISBD-a. U tu reviziju će biti uključeno i Područje 0.

Preliminarno izdanje Područja 0 odražava učešće mnogih pojedinaca, ne samo onih koji su dali odgovore tokom razmatranja ovog područja širom sveta. Tokom rada

vredan doprinos su dali članovi Studijske grupe za oznaku građe odnosno Radne grupe za ISBD. Njihova imena su navedena na uvodnim stranicama ove publikacije. Posebnu zahvalnost ukazujemo Eleni Eskolano (Elena Escolano), predsedavajućoj Radne grupe za ISBD i Doroti Makgeri, predsedavajućoj Studijske grupe za primere.

Lin S. Hauart

Predsedavajuća Studijske grupe za oznake građe

Toronto, Kanada

Novembar 2009. g.

0 OBLIK SADRŽAJA I VRSTA MEDIJA

Uvodna napomena

Svrha područja Oblik sadržaja i vrsta medija je da na samom početku zapisa ukaže na osnovni oblik ili oblike u kojima je izražen sadržaj izvora i vrstu ili vrste nosioca korišćenih za prenos tog sadržaja tako da korisnicima kataloga pomogne pri identifikaciji i selekciji izvora koji su im potrebni.

Područje Oblik sadržaja i vrsta medija se sastoji od tri elementa od kojih je svaki preuzet iz određenih popisa: (1) **Oblik sadržaja**, jedan ili više termina koji odražavaju osnovni oblik ili oblike u kojima je izražen sadržaj izvora; (2) **Karakteristika sadržaja**, izražava vrstu, čulnu prirodu sadržaja, veličinu i/ili prisustvo ili odsustvo pokreta izvora koji se opisuje; (3) **Vrsta medija**, ukazuje na vrstu ili vrste nosioca korišćenih za prenos sadržaja izvora.

Sadržaj

- 0.1 Oblik sadržaja
- 0.2 Karakteristika sadržaja
- 0.3 Vrsta medija

Propisana interpunkcija

- A. Termini kojima se izražava karakteristika sadržaja se stavljaju u okruglu zagradu odmah posle termina kojima se izražava oblik sadržaja (()).
- B. Kada na jedan oblik sadržaja mogu da se odnose različite karakteristike sadržaja, svakom sledećem terminu kojim se izražava karakteristika sadržaja prethodi razmak, tačka-zarez, razmak (;).
- C. Terminu za vrstu medija prethodi razmak, dvotačka, razmak (:).
- D. Kada jedna vrsta medija sadrži različite oblike sadržaja, svakom terminu za oblik sadržaja nakon prvog prethodi tačka, razmak (.).
- E. Kada izvor čine različite vrste medija i on sadrži različite oblike sadržaja, svakoj sledećoj kombinaciji elemenata oblik sadržaja : podatak o vrsti medija prethodi razmak, znak plus, razmak (+).

Primeri obrazaca

Oblik sadržaja (karakteristika sadržaja) : vrsta medija

Oblik sadržaja (karakteristika sadržaja ; karakteristika sadržaja) : vrsta medija

Oblik sadržaja. Oblik sadržaja (karakteristika sadržaja) : vrsta medija

Oblik sadržaja (karakteristika sadržaja). Oblik sadržaja (karakteristika sadržaja) : vrsta medija

Oblik sadržaja (karakteristika sadržaja) : vrsta medija + Oblik sadržaja (karakteristika sadržaja) : vrsta medija

Glavni izvor

Sam izvor.

0.1 Oblik sadržaja (obavezan)

Kategorije oblik sadržaja odražavaju osnovni oblik ili oblike u kojima je izražen sadržaj izvora. Termin ili termini iz popisa koji sledi se navode jezikom i pismom koji je izabrala kataloška agencija. Za dela mešovitog sadržaja, kod kojih nijedan deo nije dominantan (to jest, svi delovi su podjednako istaknuti ili značajni), alfabetskim redosledom se unosi onoliko termina koliko se odnosi na izvor koji se opisuje. Umesto toga, za izvore koji sadrže mešoviti sadržaj i na koje se odnosi tri ili više oblika, može da se upotrebi formulacija „viševrсни oblik“. Za dela mešovitog sadržaja kod kojih je jedan deo izvora dominantan i ostali delovi se smatraju propratnom građom (videti 5.4), unosi se odgovarajući termin za dominantni deo izvora.

Termini za oblik sadržaja

Termin za oblik sadržaja	Definicija i obim termina
Skup podataka	Sadržaj izražen digitalno kodiranim podacima predviđenim za obradu posredstvom računara. Takvi primeri su numerički podaci, ekološki podaci i slično, koje koriste računarski programi za izračunavanje prosečnih vrednosti, korelacije i druga, ili za stvaranje modela i slično, ali, po pravilu, ne i za njihovo prikazivanje u izvornom obliku. Isključuje digitalno zabeleženu muziku [videti muzika], jezik [videti živa reč], zvukove [videti zvukovi], računarski reprodukovane slike [videti slika] i tekst [videti tekst].
Slika	Sadržaj izražen linijom, oblikom, senčenjem i slično, namenjen vizuelnom doživljaju. Slika može da bude nepokretna i pokretna, dvodimenzionalna ili

	trodimenzionalna. Primeri za to su umetničke reprodukcije, karte, fotografije, slike dobijene daljinskom detekcijom, stereografije, filmovi i litografije.
Pokret	Sadržaj izražen pomoću kretanja to jest, postupak ili proces promene položaja objekta ili osobe. Primeri za to su beleženje igre, scenskih pokreta ili koreografije, ali ne i pokretne slike, kao što su filmovi [<i>videti slika</i>].
Muzika	Sadržaj izražen pomoću kombinovanih tonova ili zvukova poređanih u određenom redosledu i u određenim vremenskim odnosima kako bi produkovali kompoziciju. Muzika može da bude pisana (notacija), izvedena ili snimljena u analognim ili digitalnim oblicima kao vokalni, instrumentalni ili mehanički zvukovi koji imaju ritam, melodiju ili harmoniju. Primeri za to su napisana muzika, kao što su deonice ili partiture, snimljena muzika, kao što su izvođenje koncerata, opera i studijsko snimanje.
Objekat	Sadržaj izražen pomoću trodimenzionalne građe, bilo da su to prirodni entiteti ili artefakta koja je napravio čovek ili proizvela mašina. Takođe nazvana i trodimenzionalne strukture ili realije, primeri artefakata podrazumevaju skulpture, modele, igre, slagalice, kovani novac, igračke, građevine, opremu, odeću, predmete od kulturnog značaja i drugo. Prirodni entiteti podrazumevaju fosile, kamenje, insekte, biološke uzorke na slajdovima i tako dalje. Kartografski objekti su globusi, reljefni modeli i poprečni preseči predviđeni da se posmatraju sa strane, u trodimenzionalnom obliku.
Program	Sadržaj izražen pomoću digitalno kodiranih instrukcija namenjenih za računarsku obradu i prikaz. Primeri za to su operativni sistemi, aplikativni programi i tako dalje.
Zvukovi	Sadržaj izražen zvukovima koje proizvode životinje, ptice, drugi izvori zvuka u prirodi ili takvim zvukovima koji se oponašaju

	ljudskim glasom ili digitalnim (ili analognim) medijem. Takvi primeri su snimak pesme ptica, životinjski zov i zvučni efekti, ali ne i muzički snimci [videti muzika] i govor ljudi [videti živa reč].
Živa reč	Sadržaj izražen ljudskim govorom. Takvi primeri su čitanje knjiga, radio emitovanje, snimljena usmena istorija i audio snimci pozorišnih komada, u analognom ili digitalnom obliku.
Tekst	Sadržaj izražen napisanim rečima, simbolima i brojevima. Takvi primeri su knjige (štampane ili elektronske), prepiska, baze podataka časopisa i mikrofilmovane novine.
Viševrsni oblik	Kombinovani sadržaj koga mogu da čine tri ili više oblika.
Drugi oblik sadržaja	Ako na izvor ili izvore koji se opisuju ne može da se odnosi nijedan od gore navedenih termina, navodi se fraza „drugi oblik sadržaja“.

0.2 Karakteristika sadržaja (obavezan, ako je primenljiv)

Kategorija oblik sadržaja može da se proširi jednom ili više podkategorija karakteristike sadržaja, ukoliko se one odnose na izvor koji se opisuje. Izražava vrstu, prisustvo ili odsustvo pokreta, veličinu i čulnu prirodu izvora koji se opisuje.

Termini koje sadrži sledeći popis navode se jezikom i pismom koji je izabrala kataloška agencija, koristeći onoliko termina koliko je prikladno da se proširi ili detaljnije objasni odgovarajuća kategorija oblik sadržaja.

Specifikacija vrste	
Kartografski	Sadržaj koji predstavlja Zemlju u celini ili neki njen deo, ili bilo koje nebesko telo u bilo kojoj razmeri. Uključuje geografske karte, atlase, globuse, reljefne modele i tako dalje.

Notni	Sadržaj izražen pomoću notnog sistema u umetničke svrhe (na primer, muzika, igra, izvođenje) namenjen vizuelnom doživljaju.
Izvedeni	Sadržaj izražen u audio ili vizuelnom obliku u datom trenutku i snimljen na izvor. Uključuje snimljena izvođenja muzike ili pokreta, računarski generisanu muziku i tako dalje.
Specifikacija pokreta (samo za korišćenje uz oblik sadržaja „slika“) Doživljaj prisustva ili odsustva kretanja u slikovnom sadržaju izvora	
Pokretni	Slikovni sadržaj koji treba da omogući doživljaj pokreta, obično brzim nizanjem slika jedne za drugom.
Nepokretni	Slikovni sadržaj koji treba da se doživi kao statičan.

Specifikacija veličine (samo za korišćenje uz oblik sadržaja „slika“) Određeni broj prostornih veličina u kojima slikovni sadržaj izvora treba da se doživi. Sledeći termini treba da se koriste kada o ovoj vrsti karakteristike sadržaja ne može da se zaključi na osnovu oblika sadržaja.	
Dvodimenzionalni	Slikovni sadržaj koji treba da se doživi u dve dimenzije.
Trodimenzionalni	Slikovni sadržaj koji treba da se doživi u tri dimenzije.

Specifikacija osećaja Ova osobina se odnosi na čovekova čula pomoću kojih treba da se doživi sadržaj objavljenog izvora. Sledeći termini treba da se koriste kada o ovoj vrsti karakteristike sadržaja ne može da se zaključi na osnovu oblika sadržaja.	
Slušni	Sadržaj koji treba da se doživi slušanjem.
Okusni	Sadržaj koji treba da se doživi probanjem.
Mirisni	Sadržaj koji treba da se doživi mirisanjem.
Taktilni	Sadržaj koji treba da se doživi dodirrom.
Vizuelni	Sadržaj koji treba da se doživi gledanjem.

0.3 Vrsta medija (obavezan, ako je primenljiv)

Kategorijama vrsta medija se beleži vrsta ili vrste nosioca korišćenih za prenos sadržaja izvora. Ove kategorije, uopšteno, odražavaju oblik pohranjivanja medija i čuvanja

nosioca u kombinaciji sa vrstom uređaja neophodnog za prikazivanje, reprodukciju, pokretanje i drugo sadržaja izvora. Termin ili termini koje sadrži sledeći popis se navode jezikom i pismom koji je izabrala kataloška agencija. Za dela zabeležena na kombinovanom medijumu kod kojih nijedan deo izvora nije dominantan (to jest, svi delovi su jednako istaknuti ili značajni), navodi se onoliko termina koliko može da se odnosi na izvor koji se opisuje. Umesto toga, za izvore koji obuhvataju kombinovani medij, pri čemu se pod tim podrazumevaju tri ili više vrsta medija, može da se navede fraza „viševrstni medij“. Za dela kombinovanog medija kod kojih je jedan deo izvora dominantan, a ostali se smatraju propratnom građom (*videti* 5.4), navodi se termin koji odgovara dominantnom delu izvora. Kada vrsta medija nije navedena, pretpostavlja se da je izvor „neposredan“, tako da nije potreban uređaj za posredovanje da bi se taj izvor koristio ili spoznao.

Termini za vrstu medija

Termin za vrstu medija	Definicija i primena termina
Audio	Za izvore koji se reprodukuju pomoću audio uređaja Medij koji se koristi za pohranjivanje snimljenog zvuka, namenjenog za korišćenje pomoću uređaja za reprodukciju, kao što je gramofon, kasetofon, CD plejer, MP3 plejer ili iPod. Podrazumeva i medije koji se koriste za pohranjivanje digitalno i analogno kodiranog zvuka.
Elektronski	Za izvore koji se koriste pomoću računara Medij koji se koristi za pohranjivanje elektronskih dokumenata, namenjenih za korišćenje pomoću računara. Podrazumeva medije kojima se pristupa daljinski preko servera, kao i one sa direktnim pristupom, kao što su računarske trake i diskete.
Mikrooblik	Za mikrooblike koji se koriste pomoću mikročitača Medij koji se koristi za pohranjivanje umanjениh slika koje ne mogu da se čitaju golim okom i namenjene za korišćenje pomoću uređaja kao što su čitač mikrofilma i čitač mikrofiša. Podrazumeva

	prozirne i neprozirne mikro medije.
Mikroskopski	Za izvore koji se koriste pomoću mikroskopa Medij koji se koristi za pohranjivanje sitnih objekata namenjenih za korišćenje pomoću uređaja kao što je mikroskop kako bi mogli da se vide detalji nevidljivi golim okom.
Projektovan	Za izvore koji se koriste pomoću projektora Medij koji se koristi za pohranjivanje pokretnih ili nepokretnih slika, namenjenih za korišćenje pomoću uređaja za projektovanje, kao što je kinoprojektor, dijaprojektor ili grafoskop. Podrazumeva medije namenjene za projektovanje i dvodimenzionalnih i trodimenzionalnih slika.
Stereografski	Za izvore koji se koriste pomoću stereografa Medij koji se koristi za pohranjivanje parova nepokretnih slika, namenjenih za korišćenje pomoću uređaja kao što je stereoskop ili stereograf kako bi se postigao efekat trodimenzionalnosti.
Video	Za izvore koji se koriste pomoću video plejera Medij koji se koristi za pohranjivanje pokretnih ili nepokretnih slika, namenjenih za korišćenje pomoću uređaja za reprodukovanje, kao što je video plejer ili DVD plejer. Podrazumeva i medije koji se koriste za pohranjivanje digitalno kodiranih kao i analognih slika.
Viševrsni oblik	Koristi se za izvore koji obuhvataju kombinovane medije, što se odnosi na tri ili više vrsta medija.
Drugi medij	Ako nijedan od gore navedenih termina ne može da se primeni za vrstu nosioca i uređaja za posredovanje potrebnog za prenos, korišćenje ili spoznaju sadržaja izvora koji se opisuje ili koji se opisuju, navodi se termin „drugi medij“.

Primeri

Muzika (izvedena) : audio
urednička napomena: audio CD

Tekst
urednička napomena: knjiga

Slika (kartografska ; taktilna)
urednička napomena: geografska karta u taktilnom obliku

Muzika (notna)
urednička napomena: notni list

Tekst : elektronski
urednička napomena: vebsajt

Objekat + Slika (mirisna)
urednička napomena: model i grafički prikaz (trodimenzionalni model zrna kafe i dvodimenzionalna kartica sa slikom zrna kafe presvučenom mirisom kafe koji se oseti kada se kartica protrlja)

Muzika (notna) + Muzika (izvedena) : audio + Tekst. Muzika (notna). Muzika (izvedena) : elektronska

ili

Viševrsni oblici sadržaja : viševrsni oblik
urednička napomena: izvor koji obuhvata viševrsne oblike sadržaja i vrste medija: jednu štampanu partituru + 1 gramofonsku ploču + 1 CD-ROM

Potpuni ISBD primeri sa Područjem 0

Grupa za reviziju ISBD je na IFLA-inom kongresu u Milanu, u avgustu 2008. godine odobrila zamenu opšte oznake građe područjem 0 Oblik sadržaja i vrsta medija, s obzirom na to da je već bilo kasno da se područje 0 uključi u *Potpune ISBD primere (Full ISBD Examples)* koji su dodatak ISBD-u i koji su već bili skoro završeni. Umesto toga, Studijska grupa za ISBD primere je konstituisana kako bi za *Potpune ISBD primere* pripremila primere izabrane iz kataloških zapisa sa engleskog govornog područja, koji treba da ilustruju upotrebu područja 0, razjasnila pitanja koja bi mogla da iskrсну i dobila

povratnu informaciju o njima od katalogizatora iz celog sveta. Primeri su označeni tekućim brojevima i brojevima odgovarajućeg primera u *Potpunim ISBD primerima*.

Objedinjeno izdanje ISBD-a se revidira u celini i kada revizija bude gotova, opšta oznaka građe u njemu će se zameniti područjem 0 Oblik sadržaja i vrsta medija, a u skladu sa tim će se revidirati i *Potpuni ISBD primeri*.

Ukoliko imate pitanja ili komentare, molimo kontaktirajte Doroti Makgeri na dmcgarry@library.ucla.edu.

Izmenjena Studijska grupa za ISBD primere:

Elena Eskolano Rodrigez (Elena Escolano Rodríguez)

Džon Hostidž (John Hostage)

Jisun Li (Jaesun Lee)

Doroti Makgeri (Dorothy McGarry), predsedavajuća

Glen Paton (Glenn Patton)

Mirna Viler (Mirna Willer)

Lin Hauart (Lynne Howarth), vršilac dužnosti predsedavajuće Studijske grupe za oznaku građe

1 (Engleski 1) – Kartografski izvor (globus)

Područje	Objekat (kartografski)
0	
Područje 1	Scanglobe diameter 30 cm / by Replogle
Područje 2	
Područje 3	. – Razmera 1:42.000.000.
Područje 4	. – [Chicago, Illinois] : Replogle Globes, [2006?]
Područje 5	. – 1 globus : boja, plastika ; 30 cm (prečnik)
Područje 6	

Područje 7	Reljef prikazan senčenjem i izbočinama. Dubine prikazane senčenjem i udubljenjima. – „Scanglobe“ je zaštićena robna marka. – Pričvršćen za osovinu i oivičen plastičnim brojanikom sa plastičnim polukrugom sa meridijanima, na plastičnoj osnovi. . – Globus osvetljen iznutra pomoću električnog kabla sa prekidačem i sijalicom koja je unutar globusa.
Područje 8	

2 (Engleski 2) – Kartografski izvor (geografska karta)

Područje 0	Slika (kartografska)
Područje 1	Waterloo-Cedar Falls and vicinity : including Evansdale, Hudson, Elk Run Heights, Raymond, and Washburn / cartographic design by University of Northern Iowa, Dept. of Geography, Cartographic Laboratory
Područje 2	
Područje 3	. – Razmera [oko 1:40.000]
Područje 4	. – [Waterloo, Iowa] : Waterloo Chamber of Commerce, cop. 1987 (Waterloo, Iowa : Pioneer Graphic Arts)
Područje 5	. – 1 geografska karta : boja ; 43 x 55 cm, presavijeno na 23 x 11 cm
Područje 6	
Područje 7	Nasl. na tabli: Map, Waterloo-Cedar Falls : gateway to the scenic Cedar Valley area. – Indeksirano po određenim tačkama od interesa
Područje 8	

3 (Engleski 4) – Elektronski izvor (CD-ROM)

Područje 0	Tekst : elektronski
Područje	SADC Lawyer's Association Conference : challenges facing the legal

1	profession in the SADC region / SADC Lawyers Association and the Law Society of Namibia ; compiled by Caroline Cohrssen
Područje 2	
Područje 3	
Područje 4	. – [Windhoek] : Lae Society of Namibia, [2005?]
Područje 5	. – 1 CD-ROM : boja ; 12 cm
Područje 6	
Područje 7	Sistemska zahteva: PC or compatible; Adobe Acrobat Reader or any compatible document reader. – Nasl. sa naslovnog ekrana. – Zbornik radova sa konferencije održane 16-18. juna 2005. u Vinhuku, u Namibiji; sadrži anekse izveštaja o zatvorskim posetama
Područje 8	. – ISBN 9991668373

4 (Engleski 5) – Elektronski izvor (vebsajt)

Područje 0	Tekst : elektronski
Područje 1	America's literacy directory : a service of the National Institute for Literacy and partners
Područje 2	
Područje 3	
Područje 4	. – [Washington, D.C.] : National Institute for Literacy, cop. 2008
Područje 5	. – 1 vebsajt

Područje 6	
Područje 7	Način pristupa: World Wide Web. – URL: http://www.litaeracydirectory.org/ . – Korisnicima je omogućeno da nađu lokalne dobavljače programa koji pomažu u opismenjavanju na teritoriji svih 50 država Sjedinjenih Američkih Država. Onlajn fomular dostupan samostalnim organizacijama da mogu da dodaju nove programe u direktorijum ili da ažuriraju postojeće informacije. – Opis zasnovan na matičnoj stranici (provereno 13. oktobra 2008.)
Područje 8	

5 (Engleski 6) – Grafika (plakat)

Područje 0	Slika (nepokretna)
Područje 1	Bread and Puppet : our domestic resurrection circus, 1987 : August 8 and 9 in Glover, Vermont, starts at 1 PM, admission free
Područje 2	
Područje 3	
Područje 4	. – [West Burke, Vermont] : [Janus Press], 1987
Područje 5	. – 1 plakat : ilustr. ; 67 x 49 cm
Područje 6	
Područje 7	
Područje 8	

6 (Engleski 8) – Mikrooblik (mikrofilm)

Područje 0	Tekst : mikrooblik
Područje 1	Swahili manuscripts from the School of Oriental and African Studies

Područje 2	
Područje 3	
Područje 4	. – Marlborough, Wiltshire, England : Adam Matthew Publications, 2004-2005
Područje 5	. – 45 kolutova mikrofilma; 35 mm
Područje 6	
Područje 7	. – Nasl. na kutijama mikrofilmova: Swahili manuscripts from SOAS. – Dokumenti na svahili jez., uvodni tekstovi i sadržaji na engl. jez. – Prikazuje rukopise na svahiliju iz sedam zbirki koje se nalaze u Školi za orijentalne i afričke studije u Velikoj Britaniji. Rukopisi, datirani od 1790-tih do 1970-tih godina i pristup zapisima mnogo starije oralne tradicije će zanimati studente afričke kulture i istorije, svahili jezika, književnosti i misli naroda Istočne Afrike i odnosa između arapskih i afričkih naučnika. – Sadržaj na početku svakog koluta. – Sadržaj: sl. 1. The Taylor, Hichens and Werner collections (21 kolut) ; sl. 2. The Knappert, Whiteley, Allen, Miscellaneous and Yahya Ali Omar Collections (24 koluta)
Područje 8	

7 (Engleski 10) – Film (kolutovi filma)

Područje 0	Slika (pokretna) : projektovana
Područje 1	Chartlotte's web / a Paramount Pictures and Walden Media presentation of a Kerner Entertainment Co./Nickelodeon Movies production ; directed by Gary Winick ; produced by Jordan Kerner ; screenplay, Susannah Grant, Karey Kirkpatrick
Područje 2	
Područje 3	
Područje 4	. – [Los Angeles, California] : Paramount Pictures Corporation, 2006

Područje 5	. – 12 kolutova filma (oko 97 min.): boja, zvuk ; 35 mm
Područje 6	
Područje 7	. – Zasnovano na knjizi E. B. White. – Narator: Sam Shepard. – Glasovi: Julia Roberts, Steve Buscemi, John Cleese, Oprah Winfrey, Cedric the Entertainer, Kathy Bates, Reba McEntire, Robert Redford, Thomas Haden Church, Andre Benjamin, Domonic Scott Kay. – Uloge: Dakota Fanning, Kevin Andereson, Gary Basaraba, Beau Bridges, Essie Davis, Siobhan Fallon Hogan, Nate Mooney. – Ostali učesnici: izvršni producenti, Edgar Bronfman Sr., Julia Pistor, Bernie Williams, Paul Neesan ; kamera, Seamus McGarvey ; montaža, Susan Littenberg, Sabrina Plisco ; muzika, Danny Elfman
Područje 8	

8 (Engleski 11) – Viševrsni izvor

Područje 0	Viševrsni oblici sadržaja : viševrsni oblik
Područje 1	GeoKit : teacher's guide. Light, color, and sound
Područje 2	
Područje 3	
Područje 4	. – [Washington, D. C.] : National Geographic Society, cop. 2002
Područje 5	. – 1 knj. (XI, 102 str.), 1 CD-ROM, 12 prozirnica, 3 video kasete ; u kutiji
Područje 6	. – (Physical science series)
Područje 7	Sistemske zahtevi za CD-ROM: Macintosh, System 7.0 or higher; Windows 95, Windows 98, Windows NT 4.0 or higher.
Područje 8	. – ISBN 0-7922-8894-7

9 (Engleski 15) – Štampana muzikalija (vokalna partitura)

Područje 0	Muzika (notna)
Područje 1	Rebecca : an opera in three acts / music by Wilfred Josephs ; libretto by Edward Marsh ; based upon „Rebecca“ by Daphne Du Maurier
Područje 2	
Područje 3	. – Vokalna partitura
Područje 4	. – London : Novello, cop. 1986
Područje 5	. – 1 vokalna partitura ([7], 311 str.) ; 28 cm
Područje 6	
Područje 7	. – Sadrži sinopsis na prelim. str. 6-7. – Trajanje: 1:58:00
Područje 8	. – Br. izdavača: 07 0469

10 (Engleski 16) – Štampani tekst (knjiga)

Područje 0	Tekst
Područje 1	Canadian migration patterns from Britain and North America / edited by Barbara J. Messamore
Područje 2	
Područje 3	
Područje 4	. – Ottawa : University of Ottawa Press, cop. 2004
Područje 5	. – VIII, 294 str. : ilustr., geogr. karte ; 23 cm
Područje 6	. – (International Canadian studies series = Collection internationale

Područje 7	d'études canadiennes) . – Bibliografske reference uz tekst
Područje 8	. – ISBN 0-7766-0543-7

11 (Engleski 18) – Štampani tekst (serijska publikacija)

Područje	Tekst
0	
Područje 1	The journal of religion and psychical research
Područje 2	. – Vol. 4, br. 1 (januar 1981) - vol. 29, br. 1 (januar 2006)
Područje 3	. – Bloomfield, Conn. : Academy of Religion and Psychical Research, cop. 1981-2006
Područje 4	
Područje 5	. – 26 sv. : ilustr. ; 22 cm
Područje 6	
Područje 7	. – Tromesečno. – Nasl. na koricama. – Neki brojevi objavljeni u kombinovanom obliku. – Izdaje ga i Američko udruženje teoloških biblioteka na mikrofilmu. – Nastavak publikacije: The journal of the Academy of Religion and Psychical Research = ISSN 0272-7188. – Nastavlja se kao: The journal of spirituality and paranormal studies = ISSN 1932-5770
Područje 8	ISSN 0713-2148 = The journal of religion and psychical research

12 (Engleski 20) – Zvučni snimak (CD-ovi)

Područje 0	Muzika (izvedena) : audio

Područje 1	Mass / Leonard Bernstein
Područje 2	
Područje 3	
Područje 4	. – Arles : Harmonia Mundi, p 2004
Područje 5	. – 2 zvučna diska (106 min) : digital. ; 12 cm
Područje 6	
Područje 7	. – „A theatre piece for singers, players, and dancers“- Insert. – Otpevano na engl. i lat. jeziku. – Tekstovi iz rimokatoličke mise, dodatni tekstovi Stephen Schwartz i kompozitor. – Izvođači: Julian Frischling, dečak sopran ; Jerry Hadley, tenor ; Pacific Mozart Ensemble ; Rundfunkchor Berlin ; Staats- und Domchor Berlin ; Sigurd Brauns, orgulje ; Tobias Lehmann, prateće udaraljke i specijalni efekti ; Deutsches Symphonie-Orchester Berlin ; Kent Nagano, dirigent. – Snimljeno u novembru 2003, Philharmonie Berlin. – Kompakt diskovi. – Napomene o programu na franc., engl. i nem. jeziku i upor. tekstovi na franc. i nem. jeziku na kontejneru
Područje 8	. – Harmonia Mundi HMC 901840-HMC 901841

13 (Engleski 21) – Zvučni zapis (CD)

Područje 0	Muzika (izvedena) : audio
Područje 1	Music for organ / Philip Glass. Duets & canons / Christopher Bowers-Broadbent
Područje 2	
Područje 3	

Područje 4	. – [England?] : Nimbus Records, p 2001
Područje 5	. – 1 zvučni disk : digital., stereo ; 12 cm
Područje 6	
Područje 7	. – 1. i 3. delo su delovi baleta; 2. delo je deo opere koju je preradio Michael Riesman za orgulje. – Kevin Bowyer na Marcussen Organ u Chapel of St. Augustine, Tonbridge School, Kent, England. – Proizvodnja Dominic Fyfe. – Snimljeno 1.-2. juna 1999. – U kontejner umetnute napomene o programu Christophera Bowersa-Broadbenta i biografske napomene o orguljašu ([12] str. : autorova slika). – Sadržaj: Dance 2 (24:45) ; Satyagraha. Act III finale (7:19) ; Dance 4 (18:24) / Philip Glass. Duets and canons / Christopher Bowers-Broadbent (21:04)
Područje 8	. – Nimbus NI 5664

14 (Engleski 23) – Video snimak (DVD)

Područje 0	Slika (pokretna) : video
Područje 1	Violence on the job / [produced by the National Institute for Occupational Safety and Health]
Područje 2	
Područje 3	
Područje 4	. – [Atlanta, Georgia] : U.S. Dept. of Health and Human Services, Center for Disease Control and Prevention, National Institute for Occupational Safety and Health, [2004]
Područje 5	. – 1 DVD (27 min.) : boja, zvuk ; 12 cm
Područje 6	. – (DHHS (NIOSH) publication ; no. 2004-100d)

Područje 7	. – Nasl. sa etikete na disku
Područje 8	

15 (Engleski 26) – Vizuelna projekcija (prozirnice)

Područje 0	Slika (nepokretna) : projektovana
Područje 1	Art, architecture, and civilization : an overhead transparency program
Područje 2	
Područje 3	
Područje 4	. – [Glenview, Illinois] : Scott, Foresman, [cop. 1968]
Područje 5	. – 44 prozirnice : neke u boji ; u kutiji, 25 x 30 cm + brošura (26 str.)
Područje 6	
Područje 7	. – Nasl. sa kutije. – Priredio Franz Schulze.
Područje 8	

16 – Kartografski izvor (geografska karta)

Područje 0	Slika (kartografska)
Područje 1	Megaliesberg
Područje 2	. – 1. izd.
Područje 3	. – Razmera se menja

Područje 4	. – Cape Town : Map Studio, cop. 2003
Područje 5	. – 5 geogr. karata na 1 listu : boja ; 41 x 69 ili manje na listu 41 x 80 cm, presavijeno na 15 x 11 cm, u plastičnoj koverti
Područje 6	
Područje 7	. – Nasl. sa table. – „Map Studio pocket map“. – „M5382“. – Reljef prikazan izbočinama. – Iz sadržaja: Pilanesberg ; Sun City/Lost City ; Cradle of Humankind ; Hartebeespoort
Područje 8	. – ISBN 1-86809-566-5. – ISBN 978-1-86809-566-7

17 (Engleski 19) – Štampani tekst (serijska publikacija)

Područje 0	Tekst
Područje 1	South African journal for librarianship and information sciences = Suid-Afrikaanse tydskrif vir biblioteek- en inligtingwese
Područje 2	
Područje 3	. – Vol. 49, br. 1 (jul 1981) - vol. 51, br. 3/4 (oktobar 1983)
Područje 4	. – Potchefstroom : South African Institute for Librarianship and Information Science, [1981-1983]
Područje 5	. – 3 sv. ; 25 cm
Područje 6	
Područje 7	. – Tromesečno. – Nasl. na koricama. – Tekst na engl. i afrik. jez . –Jezik naslova se menja. – Indeksirano u: Library & Information science abstracts, ISSN 0024-2179. – Indeksirano u: Library literature, ISSN 0024-2373. – Zvanični časopis Južnoafričkog instituta za bibliotekarstvo i informacione nauke. – Nastavak publikacije: South African libraries, ISSN 0038-240X. – Nastavlja se kao: South African journal of library and information science,

	ISSN 0256-8861
Područje 8	ISSN 0256-887X = South African journal for librarianship and information science

18 (Engleski 22) – Zvučni snimak (CD-ovi)

Područje 0	Živa reč : audio
Područje 1	South Afrika's human spirit : an oral memoir of the Truth and Reconciliation Commission
Područje 2	
Područje 3	
Područje 4	. – [Johannesburg] : SABC, cop. 2000
Područje 5	. – 6 zvučnih diskova (372 min.) : digit. ; 12 cm, u metalnom kontejneru 13 x 16 x 7 cm + brošura (36 str. : 1 ilustr. u boji, slike autora ; 13 cm)
Područje 6	
Područje 7	. – Nasl. sa brošure. – Na različitim službenim južnoafričkim jezicima sa naracijom na engl. jeziku. – Proizvođači: Angie Kapelianis, Darren Taylor. – Sponzor: NORAD. – Bibliografske reference i rečnik u brošuri. – Sadržaj: gl. 1. Bones of memory ; gl. 2. Slices of life ; gl. 3 Worlds of licence (2 diska) ; gl. 4. Portaits of truth ; gl. 5. Windows of history. – Snimljeni govori dostupni i na Internetu: http://www.sabctruth.co.za
Područje 8	. – ISBN 0-86972-124-0 (komplet). – ISBN 978-0-86972-124-7 (komplet)